

A MENEKÜLTÜGYI, MIGRÁCIÓS ÉS INTEGRÁCIÓS ALAP ÉS AZ EASO

A MAGYAR MENEKÜLTJOG ALAPJAI

„Nemzetközi, európai és magyar
menekültügy”

Nagy Boldizsár előadássorozata
az ELTE-n, 2016

12. rész

Az előadás-sorozat témái

IX. 22 Nemzetközi jogi alapfogalmak. Migráció és meneküléstörténet Statisztikai pillanatkép a jelenről, nagyságrendek.

IX.29. Alapfogalmak, meghatározások, a menekülés okai. Miért kellene védeni a menekülteket, tartós megoldások.

X. 6. A menekültjog alapelvei, különös tekintettel a non-refoulement elvére

X.13- X20 . Jól megalapozott félelem az üldöztetéstől. Származási ország információ

X.27 . Mi minősül üldöztetésnek? Ki az üldöző? Az üldöztetés öt egyezményi oka. Az (elismert) menekültek jogainak rendszere

XI.3 . A menekült státusz megszűnése, illetve kizárás a menekültként elismerésből ("érdemtelenység a védelemre")

XI. 10., Az ENSZ menekültügyi Főbiztosságának a tevékenysége. Vendégek a budapesti regionális központból

XI. 17. Az Európai Unió regionális menekültjogának kialakulása, az intézményi keretek, az acquis jogi alapjai. Átmeneti védelem

XI. 24. A befogadási feltételek. A menekült kérelmének elbírálásáért felelős állam kijelölése. (Dublini rendszer).

XII. 1. Ki a menekült és a ki a kiegészítő védelemre jogosított? A 2011 évi (átdolgozott) kvalifikációs irányelv. - A menekültügyi eljárás (minimum)követelményei az EU-ban. A 2013. évi (átdolgozott) "eljárési irányelv,, 1 rész.

XII. 8. Az eljárási irányelv 2. rész . - **Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap, Európai Menekültügyi Hivatal. - A nemzetközi és az európai menekültügyi rendszer jövője, a 2016. évi EU javaslatok áttekintése, a Török-EU nyilatkozat, a szolidaritás (áttelepítés, áthelyezés) kérdései.**

XII. 15. **A magyar menekültjog néhány figyelemreméltó vonása, történet, szerkezet**

KÉT FONTOS INTÉZMÉNY EASO, AMIF

Két fontos intézmény

EASO

A 439/2010/EU rendelet az Európai
Menekültügyi Támogatási
Hivatal létrehozásáról, OJ L 132/11
(Máltán működik)

Céljai

koordinálja és megerősíti a
tagállamok közötti gyakorlati
együttműködést,
segíti a közös európai
menekültügyi rendszer jobb
végrehajtását
operatív támogatás a különösen
nagy terhelésnek kitett
tagállamnak
tudományos és technikai segítség
az Unió stratégia-alkotásához
és a jogalkotáshoz

Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS
516/2014/EU RENDELETE OJ L 150/168

2014-2020 (hét év)
3 137 millió euró

Ebből 2 752 millió a
nemzeti programokra
a többi közösségi
akciókra

A magyar tervekre ld.

http://belugyialapok.hu/alapok/sites/default/files/MMIA_.pdf

Annus horribilis: 2015 (és 2016?)

A 2015-2016-os „válság”

Tervezési hiba: Dublincsald és vízum/tartózkodási engedély után a külső határ → A külső határon fekvő államokba különösen nagyszámú kérelmező érkezett → Görögország nem teljesít 2011 óta. Magyarország, Horvátország, Szlovénia és Asztria 2015-ben.

(Első) kérelmek , EU 27 ill. 28 + Izland, Liechtenstein, Norvégia és Svájc:

	2013	2014	2015	2016 until last available
EU 27/28+	431,090	626,960	1,321,600	1,093,729
Hungary	18,895	42,775	177,135	28,075

¹¹ End of October for EU 28+, end also for Hungary. Cumulated figures. EU data from EASO Latest Asylum trends, 2016 October, <https://www.easo.europa.eu/sites/default/files/Oct16%20-Latest%20Asylum%20Trends%20.pdf> fHungarian data from Office of Migration and Nationality

- **Egyenlőtlen eloszlás** (2015: Németország: 476,620, Svédország: 162,550, Ausztria: 89,675 <--> Egyesült Királyság: 41,100, Lengyelország: 11,400, Spanyolország: 14,600)
- Sok **kevéssé megalapozott** kérelem (Serbia, Kosovo, BiH, etc.)

Orvoslási kísérletek - EU szint

Áthelyezés (Relocation):

„ egyértelműen nemzetközi védelemre szoruló személyek” szétosztása az EU-n belül. Ilyenek azok, akiknek az elismerési aránya a legutóbbi negyedévben 75%-os vagy afeletti. (Szírek, irakiak Eritreaiak)

2 határozat:

COUNCIL DECISION (EU) 2015/1523 of **14 September** 2015

40 000 persons **24,000 from Italy, 16,000 from Greece**

COUNCIL DECISION (EU) 2015/1601 of **22 September** 2015

120 000 persons First year: **15,600 from Italy and 50,400 from Greece** Second year: 54,000 either from the same two or from elsewhere.

Nem helyeznek át Dániába, az Egyesült Királyságba és értelemszerűen Görögországba és Olaszországba – 23 tagállamba kerül a 40 + 120 ezer kérelmező. Ízland nem vesz részt az áthelyezésben, Írország Norvégia és Svájc azonban önként vállalt kvótát

Az áthelyezés célországai 1,8 millió forintot (6000 eurót) kap minden áthelyezett személy után

Görögországnak és Olaszországnak a könnyítésért cserébe a „normális” dublini üzemeléshez visszavezető utitervet kellett kidolgoznia

A Bizottság javaslatai a megoldásra

Új menedékjogi csomag, 2016 tavasz és nyár

Prioritások

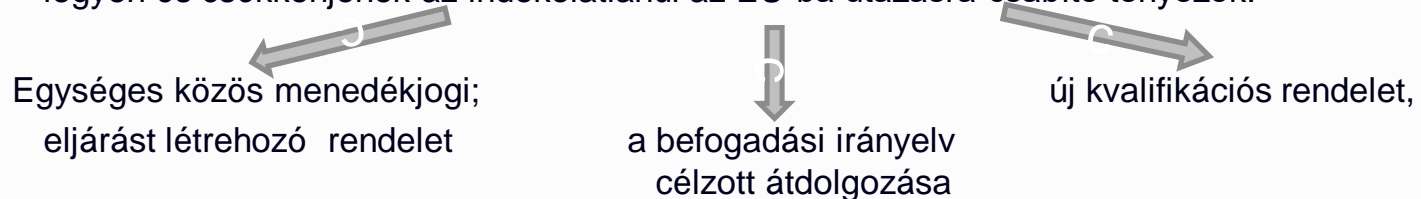
- 1) A kérelem **elbírálásáért felelős állam** meghatározását szolgáló **fenntartható és igazságos rendszer** kialakítása

A közös európai menekültügyi rendszer átalakítása úgy, hogy jobban kezelje nagyszámú kérelmező/menekült érkezését a Dublin rendelet átalakítása méltányos és igazságos (fair) „korrekciós célú elosztási mechanizmus” „referenciakulcs” kulcs alapján.

- 2) Az **Eurodac** rendszer megerősítése

- 3) A közös európai menekültügyi rendszer **további harmonizálása**

A szabályok további közelítése annak érdekében, hogy a bánásmód az egész EU-ban hasonló legyen és csökkenjenek az indokolatlanul az EU-ba utazásra csábító tényezők.

- 4) Az **EU-n belüli másodlagos mozgások** megelőzése

A másik tagállambatovábbutazástól elriasztó szankciók a két új rendeletben és a befogadási irányelvben

- 5) Az EASO alapján új **Európai Menekültügyi Hivatal** létrehozása

Új menekültügyi-politika megvalósító hatáskörrel, megerősített operatív szereppel és az ehhez szükséges anyagi és jogi eszköztárral

Szolidaritás a menekülteket befogadó államokkal

- 22 ezer menekült áttelepítése az EU-n kívüli országokból. Végső döntés erről: 2015 október 15.
- Madad Alap a szír menekülteket befogadó országok megsegítésére (500 millió Euro az EU költségvetéséből, amelyet a tagállamoknak másik 500 millióval kell(ene) kiegészíteniük (Ld. Még a későbbi EU-Törökország megállapodást a támogatásról)

„Az afrikai stabilitás és az irreguláris migráció és a lakóhely-elhagyás okainak kezelésével foglalkozó szükséghelyzeti uniós alap”

(Eredetiben: Emergency Trust Fund for stability and addressing the root causes of irregular migration and displaced persons in Africa). „

„A Bizottság úgy véli, hogy a nemzeti hozzájárulásoknak hasonló összeggel kell kiegészíteniük az 1,8 milliárd EUR-s uniós finanszírozást”

Member States' Support to Emergency Relocation Mechanism
(As of 13 December 2016)

Member States	National Contact Points Appointed	Liaison Officers Appointed		Relocation			
		Italy	Greece	Places Made Available	Relocated from Italy	Relocated from Greece	Remaining Places from the 160,000
Austria	✓	✓	✗	✗	✗	✗	1,953
Belgium	✓	✓	✓	530	29	177	3,606
Bulgaria	✓	✓	✓	1,302	✗	29	1,273
Croatia	✓	✗	✗	26	9	10	949
Cyprus	✓	✓	✓	140	10	42	268
Czech Republic	✓	✗	✗	50	✗	12	2,679
Denmark	N/A	N/A	N/A	✗	✗	✗	N/A
Estonia	✓	✓	✓	185	✗	66	263
Finland	✓	✓	✓	1,270	359	542	1,177
France	✓	✓	✓	3,720	282	2,259	17,173
Germany	✓	✓	✓	3,750	455	408	27,673
Greece	✓	N/A	N/A	✗	✗	✗	N/A
Hungary	✓	✗	✗	✗	✗	✗	1,294
Ireland	✓	✓	✓	514	✗	109	491
Italy	✓	N/A	N/A	✗	✗	✗	N/A
Latvia	✓	✓	✗	491	8	140	333
Lithuania	✓	✓	✓	500	✗	185	486
Luxembourg	✓	✓	✓	200	40	136	381
Malta	✓	✓	✗	131	46	34	51
Netherlands	✓	✓	✓	1,375	331	834	4,782
Poland	✓	✓	✓	100	✗	✗	6,182
Portugal	✓	✓	✓	1,742	261	459	2,231
Romania	✓	✓	✓	1,502	43	513	3,624
Slovakia	✓	✓	✓	110	✗	9	893
Slovenia	✓	✓	✓	130	23	101	443
Spain	✓	✓	✓	900	50	348	8,925
Sweden	✓	✓	✗	300	39	✗	3,727
United Kingdom	N/A	N/A	N/A	N/A	✗	✗	N/A
Norway	✓	✓	✓	670	80	20	tbc
Switzerland	✓	✓	✓	760	215	28	tbc
Liechtenstein	✗	✗	✗	43	✗	✗	tbc
Iceland	✗	✗	✗	✗	✗	✗	tbc
TOTAL	All concerned EU Member States have now notified	23	19	20,441 of 160,000. 25 countries	2,280 (out of 39,600)	6,461 (out of 66,400)	89,514 (of initial 98,255)[1]

**A TAGÁLLAMOK
HOZZÁJÁRULÁSA AZ
ÁTHELYEZÉSEKHEZ
2016 DECEMBER 13-I ÁLLAPOT**

A szolidaritás (hiánya) a gyakorlatban

Financial pledges to Trust Funds, € million

(Communicated as of 07 June 2016)

Member States	Africa Trust Fund	Syria Trust Fund ¹	Facility for Refugees in Turkey	Total
Total Pledged	81.81	69.3	1863.7	2014.81
Contribution from EU financing	1800	664.6 including 24.6 in Turkish co-financing for IPA contribution	1000	2300
Total required²	3600	1000	3000	7600
Shortfall	1718.19	266.1	136.3	2120.59

Source: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/press-material/docs/state_of_play_-_member_state_pledges_en.pdf (20161215)

Törökország és az EU: a 2016 március 18-i „nyilatkozat”

A görög szigetekre érkező migránsokat megfelelően regisztrálni fogják és **a menedékjog iránti kérelmeket a görög hatóságok** - az ENSZ menekültügyi főbiztosságával együttműködésben - a menekültügyi eljárásokról szóló irányelvvel összhangban, **egyénilag fogják feldolgozni.**

Azokat a migránsokat, akik nem nyújtanak be menedékjog iránti kérelmet, illetve akiknek a kérelmét az említett irányelvvel összhangban **megalapozatlannak vagy elfogadhatatlannak** találják, **vissza fogják küldeni** Törökországba.

„A Törökországból a görög szigetekre 2016. március 20. után **újonnan átkelő összes migránst** **visszaküldik Törökországba**” – a nemzetközi joggal összhangban. „Az irreguláris migránsok visszaküldésének műveleti költségeit az EU viseli”

„Ez **ideiglenes és különleges intézkedés** lesz”

„A Törökországba visszaküldött **minden egyes szír migránsért egy másik szírt** telepítenek át Törökországból az **EU területére**” Max. 72 000-et

2016 júniusáig **megszűnik a vízumkötelezettség**

3 + 3 milliárd euro támogatást kap T.o. 2018 végéig

HALADÁS VAGY TOPORGÁS?

Haladás, toporgás vagy szétesés?

Inkább toporgás, a szétesés veszélyével

Egyre **szabdaltabb az EU**. A tagállamok **nem állnak készen a migráció terén mutatkozó nemzeti sajátosságok feladására**

Megosztottságok:

Túlterhelt peremállamok – középütt és vagy védetten elhelyezkedők között (kivéve: Németország 2015 óta)

A **liberális** értékeket vallók és a **megszorító pragmatisták** között

Változó geometria (Nagy Britannia, Írország, Dánia, Izland, Norvégia, Svájc, Liechtenstein) – követhetetlené váló kötelezettség-háló

A 2015. évi nagy nyomás megmutatta **a dublini rendszer alkalmatlanságát**. **Megtört a kölcsönös bizalmon** alapuló együttműködés.

Haladás, toporgás vagy szétesés?

Magyarország és Ausztria, majd Horvátország és Szlovénia is „**potyautas**” lett: az EU acquis által kötelezettek, de érdemi **védelem helyett a menekülőket az országukon átterelő**k, (waving through) a védelem feladatát más tagállamokra (Németország, Svédország) hárítók.

Sem Németországtól, sem a balkáni útvonal államaitól, sem a Szíriával szomszédos, már most túlterhelt államoktól nem kívánható további áldozat anélkül, hogy az EU többi tagja érdemi részt vállalna

Ha nem lesz össz-EU válasz, akkor a **schengeni rendszer összeomlik**, ami pusztító morális és gazdasági hatásokkal jár.

A MAGYAR MENEKÜLTJOG ÉS GYAKORLAT

KÍSÉRLET ÉRTELMEZÉSRE

Magyarország

A menekültekre vonatkozó magyar politika **öt stádiumra** osztható.

Az **első időszak** (1989-1991) a Romániából érkező, nagyrészt magyar menekülőket érintette. Ebben a szakaszban a menekültek befogadása a fő cél, függetlenül attól, hogy kapnak-e formális menekült státuszt (amire csak 1989 októbere után volt lehetőség) vagy sem.

A **második időszak** (1991-1995) a szerb-horvát, illetve a boszniai háborúé. Ekkor a Magyarország területét elérő menekülőket egy - gyakran sok évig elhúzódó - ideiglenes státuszba gyömöszölik: menedékesek lesznek, a maradás jogával, de a munkavállalás, integrálódás lehetősége nélkül. A hatóságok visszatérésüket vagy továbbvándorlásukat feltételezik.

Magyarország

A **harmadik időszak** (1996-2004) a kilencvenes évek közepén kezdődik, amikor az Európai Unióhoz csatlakozás reális lehetőséggé válik. Elfogadják az 1989. évi minisztertanácsi rendeletet felváltó első törvényt a menedékjogról (1997. évi CXXIX. tv.). Ez eltörli a kínos földrajzi megszorítást, és ezzel a hazai hatóságok feladatává teszi a nem-európai menekülők ügyében eljárást. Az ország a világfolyamatok részévé válik s egyszeriben igyekszik úgy reagálni, mint tanácsadói, a német és osztrák hatóságok: kizorítóan, védekezve a menekülők érkezése ellen.

A **negyedik korszak** (2004 - 2014), a csatlakozással kezdődik. A közösségi vívmányok legfontosabb elemeit 2008. január 1-jén hatályba lépett szabályozás (tv. és korm. rend.) átültette. A dublini rendelet alkalmazása nem jelent súlyos terhet. Az idegenrendészeti, majd a 2013 nyarán bevezetett menedékjogi őrizet emberi jogilag aggályos és nem tántorítja el az érkezőket. Az EU 2013-as menedékjogi csomagjának átültetése részben megtörtént.

Magyarország

Az **ötödik korszak** (2015-)

2015 során többször módosítják a Met-et, mindannyiszor **szigorítva a szabályokat**. Rövidítik az eljárási határidőket, a területen-kívüliség (tarthatatlan) fikcióján alapuló **határ-eljárást** vezetnek be és a határon konténerekből álló tranzit-zónát hoznak létre, a „**tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet**”-et hirdetnek ki.

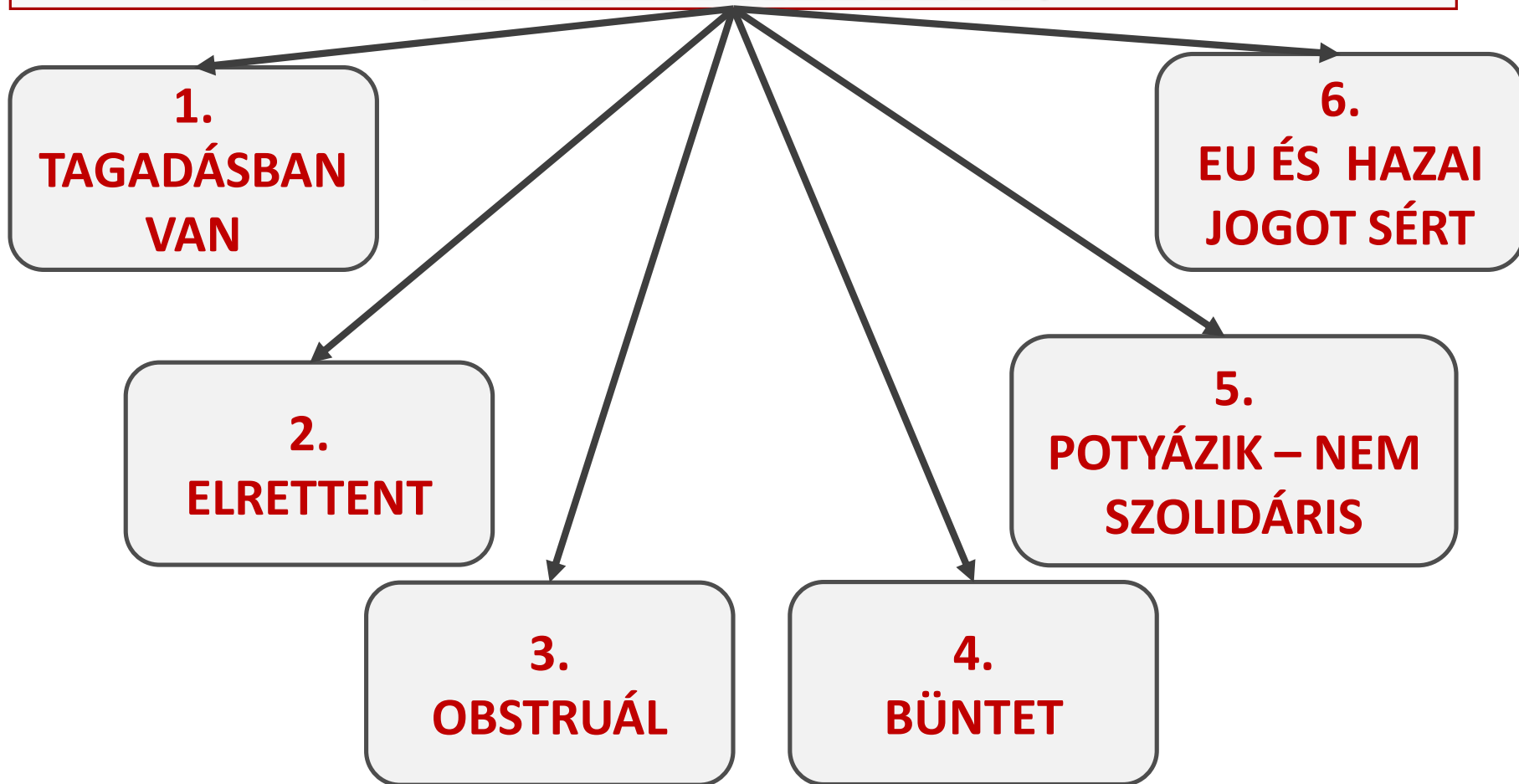
A magyar-szerb és a magyar-horvát határon **pengés drótkerítést** állítanak fel, **átlépését bűncselekménnyé** nyilvánítják, így akadályozva meg a menedék-kérés lehetőségét. **Szerbiát biztonságos harmadik országgá**, a beérkezett kérelmeket elfogadhatatlannak minősítik, a kérelmezőt rövid úton visszakísérik Szerbiába. A határtól **8 kilométeren** belül elfogottakat **erőszakkal „átkísérik”** a kerítés túloldalára.

SZOLIDARÍTÁS HELYETT POTYAUTASSÁG

Mindezekkel a lépésekkel Magyarország a menedék-nyújtás feladatát más EU tagállamokra hárítja át, az EU szolidaritást kifejező lépéseiben (áthelyezés és áttelepítés) nem vesz részt, sőt, az előbbinek a jogszerűségét az EU bíróságán támadta meg.

A kormány politikáját a 2016. évi népszavazáson a jogosultak 40,6 százaléka támogatta csupán, 59,4 százaléka ellene szavazott, érvénytelen szavazatot adott le, vagy távolmaradt. A népszavazás az alacsony részvételi arány miatt amúgyis érvénytelen volt.

MIT CSINÁL 2015-2016-BAN A MAGYAR ÁLLAM A MENEKÜLTEKNEK NYÚJTOTT VÉDELEM HELYETT?

Köszönöm a figyelmüket!

Nagy Boldizsár
www.nagyboldizsar.hu
nagyboldi@ajk.elte.hu